

РЕШЕНИЕ

№ 257

гр. Враца, 08.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА, II-РИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на двадесет и втори ноември през две хиляди
двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Евгения Г. Симеонова

Членове: Калин Тр. Тодоров
Борис К. Динев

при участието на секретаря Христина Т. Цекова
като разгледа докладваното от Калин Тр. Тодоров Въззивно гражданско дело
№ 20231400500297 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Предмет на обжалване е решение № 157 от 20.03.2023г. по гр.д. № 1994/2022г. на Районен съд - Враца, с което е осъдено ЗД „Бул Инс“ АД, ЕИК ***, седалище и адрес на управление ***, представлявано от С. П. и К. К. - изпълнителни директори, да заплати на И. Б. И. с ЕГН ***** и адрес ***, сумата 12 000,00 лева - остатъчна главница, ведно със законната лихва от 02.12.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, представляваща обезщетение за неимуществени вреди - болки и страдания, вследствие на пътно-транспортно произшествие (ПТП), настъпило на 20.06.2020 г. в гр. Враца, на ***, в резултат на противоправно поведение на Г. В. С. с ЕГН ***** - водач на лек автомобил „Тойота Авенсис“ с рег. № ВР *** СА, застрахован към момента на ПТП по застраховка „Гражданска отговорност“ в ЗД „Бул Инс“ АД (щета № 2110035679), като е отхвърлен като неоснователен и недоказан предявения иск за неимуществени вреди за разликата до пълния предявен размер от 15 000,00 лева; осъдено е дружеството да заплати, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК, вр. чл. 38 от ЗАдв., на адв. В. М. Г. с ЕГН ***** сумата 1480,00 лева - адвокатско възнаграждение, както и на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК, в полза на съдебната власт, по сметка на Врачански районен съд, сумата 480,00 лева - държавна такса върху уважената част от иска; осъден е също И. Б. И., на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, да заплати на ЗД „Бул Инс“ АД сумата 240,00 лева - разноски за адвокатско възнаграждение, съразмерно с отхвърлената част от иска.

С въззивна жалба вх. № 4210 от 30.06.2023г. ЗД „Бул Инс” АД, ЕИК ***, чрез пълномощника си адв. А. И., обжалва решението на Районен съд - Враца в частта, в която предявеният иск за обезщетяване на неимуществени вреди е уважен за сумата над 2 300 лева до присъдения размер от 12 000 лева, ведно със законовата лихва и разноските върху разликата, както и в частта, в която е уважена претенцията за лихва от датата на уведомяване на застрахователя 02.12.2021 година до изтичане на тримесечния срок по чл. 496 КЗ - 02.03.2022 година.

Жалбоподателят счита, че дължимото обезщетение не следва да е повече от 3 000 лева, от които следва да се приспадне изплатената по доброволен ред сума за неимуществени вреди от 700 лева и исковата претенция е основателна до 2 300 лева. Твърди, че в случая се касае за сравнително лека травма, с преобладаващи субективни оплаквания, които не са доказани инстР.тално, без остатъчни последици, както и че присъдената сума за обезщетение надвишава практиката на съдилищата, вкл. и тази на ВС, отразена в ППВС № 4/68 година, и по чл. 290 ГПК, във връзка с прилагането на чл. 52 ЗЗД при много по-тежки травми, че същата е прекомерна и неотговаряща на тежестта на травмата и „икономическата конюнктура” в страната. Жалбоподателят не е съгласен и с изводите на съда относно периода, за който е присъдена лихвата и счита, че застрахователят не дължи лихва от датата на уведомяването и този извод на съда противоречи на практика на ВКС по чл.290 ГПК, която посочва. Моли съда да отмени обжалваното решение на Районен съд гр. Враца, в частта в която предявеният срещу него иск за обезщетяване на неимуществени вреди е уважен за сумата над 2 300 лева, като постанови ново решение, с което да отхвърли иска за разликата до присъдената сума от 12 000 лева, като намали обезщетението, ведно със законовата лихва и разноските върху разликата, както и да отхвърли претенцията за лихва от датата на уведомяване на застрахователя - 02.12.2021 година, до изтичане на тримесечния срок по чл. 496 КЗ - 02.03.2022 година, ведно със законните последици, като му присъди и направените по делото разноски и адвокатски хонорар пред двете съдебни инстанции.

В срока по чл.263 от ГПК от въззиваемата страна И. Б. И. с ЕГН *****, чрез пълномощник адв. В. Г. - САК, е постъпил писмен отговор, с който оспорва като неоснователна въззивната жалба. Счита за неоснователни доводите на жалбоподателя, че съдът е присъдил прекомерно високо обезщетение за вредите на ищеца. Поддържа, че изплатеното от ответника застрахователно обезщетение в размер 700 лв. по щетата е недостатъчно с оглед принципа за справедливо обезщетяване, установен в чл. 52 от ЗЗД, установената трайна съдебна практика, естеството на увреждането и лимита на отговорност на застрахователя. Посочва, че претендираната от него сума за обезщетяване на неимуществените вреди, предвид съдебната практика към настоящия момент, напълно кореспондира и е съответна на степента и характера на описаните и доказани пред първоинстанционния съд

увреждания, поради което съдът правилно ги е приспаднал от съдебно определеното и е присъдил допълнително такова в размер на 12 000 лв. Изтъква, че в хода на производството са доказани претърпените от него неимуществени вреди и причинно-следствената връзка между тях и процесното ПТП, вследствие представените медицински документи и разпита на свидетеля. Оспорва възражението на жалбоподателя, че решението е постановено при неправилно приложение на нормата на чл.52 ЗЗД и счита, че следва да се вземе предвид и икономическата конюнктура в страната и общественото възприемане на критерия за справедливост на съответния етап от развитие на обществото в държавата във връзка с нормативно определените лимити по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, както и да се отчете лимита като критерий, имащ значение за определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди. Счита също, че претенцията му за законна лихва от 02.12.2021г. /дата на завеждане на щетата пред застрахователя/ до окончателното изплащане, е правилно уважена от първоинстанционния съд, при приложението на чл. 429, ал.3 КЗ. Моли съда да потвърди изцяло обжалваното решение на Районен съд Враца като му присъди разноски по делото и адвокатски хонорар по чл.38 ЗА и за двете инстанции, както и да остави без уважение искането на жалбоподателя за присъждане на разноски и адвокатски хонорар и за двете инстанции.

В съдебното заседание страните не се представляват; въззивното дружество, чрез пълномощника си в писмена молба поддържа въззивната жалба и моли съда да отмени решението в обжалваните части; въззиваемият, чрез процесуалния си представител, в писмено становище по делото моли съда да остави в сила обжалваното решение, претендира разноски и адвокатски хонорар и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на въззивника.

Във въззивното производство е събрано ново доказателство –назначена и изпълнена е съдебно-медицинска експертиза.

Врачанският окръжен съд, като взе предвид оплакванията в жалбата и събраните по делото доказателства, в съответствие с предметните предели на въззивното производство, очертани с жалбата, намира следното:

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК и от легитимирано лице, поради което е допустима.

При извършената служебна проверка по чл. 269 от ГПК въззивният съд констатира, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо; същото не страда от пороци, водещи до неговата нищожност – постановено е от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма, подписано е и е разбираемо, не са налице и

процесуални нарушения, обуславящи неговата недопустимост.

Решението не е обжалвано от ищеца в частта, в която предявеният иск за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди е отхвърлен за разликата над сумата 12000 лв. до пълния му предявен размер от 15000 лв., а от ответника - в частта, в която искът е уважен до сумата 2300 лв., поради което в тези части то е влязло в законна сила и въззивният съд не дължи произнасяне. Във въззивната жалба от ответното застрахователно дружество не са направени оплаквания срещу решението и в частта, в която съдът се е произнесъл по възражението му за съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалия, поради което, съгласно чл.269, изр. второ от ГПК, въззивният съд не дължи произнасяне и по този въпрос.

За да се произнесе по правилността на обжалваното решение, настоящият съдебен състав взе предвид следното:

Районен съд - Враца е бил сезиран с осъдителен иск за заплащане на застрахователно обезщетение за претърпени неимуществени вреди, причинени от ПТП, с правно основание чл. 432, ал.1 КЗ вр. чл. 380 КЗ, във вр. с чл. 45 и чл. 52 ЗЗД и акцесорен иск за заплащане на мораторна лихва за забава върху претендираното обезщетение с правно основание чл.86, ал.1 ЗЗД във вр. с чл.497 от КЗ.

Правната норма на чл. 432, ал. 1 КЗ урежда и гарантира правната възможност на увреденото лице да предяви пряк иск за обезщетяване на претърпените вреди срещу застрахователя, с когото делинквентът или отговорно за неговото противоправно деяние лице е сключил договор за застраховка "Гражданска отговорност", обезпечаваща неговата деликтна отговорност. Основателността на прекия иск предполага установяване при условията на пълно и главно доказване в процеса на следните факти: 1. настъпилото ПТП и неговия механизъм, 2. противоправното поведение на виновния водач, 3. претърпените неимуществени вреди и 4. наличието на пряка причинна връзка между вредите и настъпилото ПТП, 5. ответникът да е застраховател на гражданската отговорност на причинилия произшествието водач. Вината съгласно установената с нормата на чл. 45, ал. 2 ЗЗД законова презумпция се предполага.

Тъй като обжалваното решение е влязло в законна сила в частта, в която е уважен искът за заплащане на застрахователно обезщетение за причинени неимуществени вреди при настъпване на процесното застрахователно

събитие на 20.06.2020 г. – за сумата 2 300 лв., (в частта, в която не е обжалвано първоинстанционното решение от ответника), основанийето (правопораждащите спорни материални права юридически факти) на предявения осъдителен иск е установено със сила на пресъдено нещо.

Следователно, спорът във въззивното производство на първо място се съсредоточава върху размера на претърпените неимуществени вреди от пострадалия-ищец, в съответствие с критериите за справедливост, уредени в разпоредбата на чл. 52 ЗЗД.

Фактическата обстановка по делото се установява такава, каквато е изложена в обжалваното решение и по нея не е налице спор между страните. Районният съд е съобразил и анализирал всички относими и допустими доказателства, въз основа на които е достигнал до правилни изводи относно това какви релевантни за спора факти и обстоятелства се установяват с тях. Във въззивното производство не са ангажирани доказателства, които да променят приетата и изяснена от районния съд фактическа обстановка, поради което, ВОС я възприема изцяло и препраща към нея на основание чл. 272 ГПК, като не е необходимо същата да се преповтаря и в настоящото решение. Въззивната инстанция напълно споделя и решаващите мотиви и изводи на районния съд за доказаност на предявеният иск по основание, като препраща към мотивите на решението на основание чл. 272 ГПК.

По изложените във въззивната жалба оплаквания и в допълнение към съображенията на районния съд, следва да се отбележи следното:

Релевантните за спора факти са следните:

При ПТП на 20.06.2020 г. около 19:15 часа на *** в гр. Враца е пострадал ищецът И. Б. И. – тогава на 41 г. Механизмът на ПТП е установен в споразумение за прекратяване на наказателното производство от 17.11.2021г. по НОХ дело № 1108/2021 г. на Врачанския районен съд, и материалите по воденото по случая ДП № 574/2020г. по описа на РУ-Враца (приобщени по делото): при управление на лек автомобил марка „Тойота Авенсис“ с рег. № ВР *** СА водачът Г. В. С. е нарушил правилата за движение, регламентирани в ЗДвП, а именно: в нарушение на чл.6, т.1 от ЗДвП и в нарушение на чл. 25, ал.1 от същия закон, вследствие на което не се е съобразил със задължителните предписания на чл.46, ал.2 от ППЗДвП, пътен знак Б2, чл. 51, ал.2 от ППЗДвП - пътен знак Г-2 и чл. 63, ал.2, т.2 от ППЗДвП, надлъжна маркировка М-2, пресякъл е маркировката М-2 и при извършване на маневра „завой на ляво“, не е пропуснал движещия се със скорост от около 97,2 км/ч, при максимално допустима за населено място скорост 50 км/ч, лек автомобил, марка „БМВ 320 ДД, рег. № ВР *** СХ,

който се движел в дясната лента по посока на огледа (по Оряховско шосе към КАТ Враца) и се блъснал в него, вследствие на което по непредпазливост и в условията на независимо съпричиняване е причинил телесни повреди на И. Р. Ц. с ЕГН *****, В. Н. Г. с ЕГН *****, П. В. П. с ЕГН ***** и П. И. Х. с ЕГН *****, подробно описани в споразумението, т.е. настъпили телесни повреди на повече от едно лице - престъпление по чл.343, ал.3, предл. второ, алт. първа, б. „а“, предл. първо вр. чл.342, ал.1 от НК.

Съгласно чл. 383, ал.1 НПК, одобреното от съда споразумение за решаване на делото по чл. 381 НПК има последиците на влязла в сила присъда. Споразумението се ползва със сила на пресъдено нещо относно изчерпателно изброените в чл. 300 от ГПК обстоятелства, при което е задължително за съда разглеждащ гражданскоправните последици от конкретното деяние относно това дали то е извършено, дали е противоправно и дали дееца е виновен.

Не е спорно по делото и се установява от приложеното към исковата молба извлечение от електронната база данни на Гаранционния фонд гр. София, че лек автомобил „Тойота Авенсис“ с рег. № ВР *** СА е бил застрахован при ответното дружество ЗД „Бул Инс“ АД по застраховка „Гражданска отговорност“ за периода от 15.06.2020 г. до 14.06.2021 г.

От представения в първоинстанционното производство констативен протокол за ПТП с пострадали лица с рег. № 967000-6452 от 08.07.2020 г. на служба „Пътна полиция-КАТ“ към ОДМВР-гр. Враца, се установява, че пострадал при процесното ПТП на 20.06.2020 г. около 19:15 часа на *** в гр. Враца е и пътника на предна дясна седалка в лек автомобил „Тойота Авенсис“ с рег. № ВР *** СА И. Б. И., който е получил контузия на гръдния кош и е бил настанен в МБАЛ „Христо Ботев“ без опасност за живота.

За установяване на причинените на ищеца травматични увреждания, техния интензитет и продължителност на лечение пред районния съд са представени писмени доказателства (Фиш за спешна медицинска помощ от ЦСМП-Враца от 20.06.2020г., лист за преглед на пациент в СО при МБАЛ-АД-Враца № 007136/20.06.2020 год., направление за хоспитализация от 20.06.2020г. на МБАЛ-АД-Враца, епикриза ИЗ № 6889 от ХО при МБАЛ-АД-Враца, резултат от ултразвуково изследване, медицински протокол на ЛКК № 282/24.06.2020г., болничен лист № Е20201383467/24.06.2020г., както и съдебно-медицинска експертиза по писмени данни № 351/2021г. от 14.10.2021г., изготвена по ДП № 574/2020г. на РУ на МВР-Враца), назначена е и е изпълнена съдебно-медицинска експертиза във въззивното производство и са събрани гласни доказателства.

От представената медицинска документация се установява, че след

настъпване на ПТП пострадалият И. Б. И. е приет в ЦСМП-Враца с работна диагноза: контузия на гръдния кош и контузия на корема. В издадения фиш за спешна медицинска помощ от 20.06.2020г. е отразено, че пострадалият е бил с нормален неврологичен статус - в съзнание, без отпадна симптоматика, нормална зенична реакция за светлина, ориентиран, отваря спонтанно очите; дишане - нормално; глава и шия - б.о.; гръден кош-кръвонасядане в ляво базално, кръвонасядане в лява поясна област; ГКС 15 точки. В лист за преглед на пациент в СО при МБАЛ-АД-Враца № 007136/20.28ч. на 20.06.2020 год. на името на И. е отразено: задоволително общо състояние, контактен, зеници еднакви; болезненост в гръдния кош двустранно; назначени рентгенови изследвания на корем и гръден кош и КТ на гръден кош; консултиран с дежурен лекар в ХО и е издадено направление за хоспитализация с диагноза: контузия на гръдния кош. В приложеното по делото ксерокопие на епикриза ИЗ № 6889 от ХО при МБАЛ-АД-Враца е отразено, че пострадалият И. е бил за лечение от 20.06.2020г. до 24.06.2020г. с диагноза: мозъчно сътресение без открита вътречерепна травма. ГКС 14 точки. Контузия на гръдния кош. Отражено е, че е пострадал при ПТП. Оплаквал се от болка в гръдния кош. Не е травмирал главата и не е губил съзнание. Бил в задоволително общо състояние, контактен, адекватен, ориентиран. Нормален соматичен статус. Имал болка в гръдния кош двустранно. Параклиника - б.о. От КТ на гръден кош и корем - без травматични изменения. Узи на коремни органи от 22.06.2020 год., д-р Митева - без данни за травматични промени и болестни процеси. Проведено медикаментозно лечение - квамател, алмирал, парацетамол, рингер и е изписан оздравял с дадени указания. В медицински протокол на ЛКК № 282/24.06.2020г. е посочено, че ищецът е претърпял ПТП и при удара е травмирал гръдния кош и корема; не е травмирал главата, не е губил съзнание. На името на ищеца от специализирана ЛКК – хирургична към отделение по хирургия при МБАЛ-АД-Враца е издаден болничен лист № E20201383467/24.06.2020г., с който му е разрешен отпуск по болест за срок общо 20 календарни дни, считано от 20.06.2020 год. с диагноза: мозъчно сътресение, без открита вътречерепна травма.

В приложеното към исковата молба ксерокопие от съдебно-медицинска експертиза по писмени данни № 351/2021г. от 14.10.2021г., изготвена по ДП № 574/2020г. на РУ на МВР-Враца, е отразено, че при процесното ПТП на 20.06.2020г. пострадалия И. Б. И. е получил контузия на гръдния кош и корема, която му е причинила болка и страдание. Експертизата се е позовала на изготвените медицински документи, а по отношение на това, че ищецът не е губил съзнание - на заявеното от самия ищец при постъпването му в болницата.

По отношение доказателствената стойност на това заключение въззивния съд намира следното:

Още в практиката на Върховния съд е разяснено, че гражданският съд не трябва да обсъжда, нито да основава решението си на свидетелски

показания и заключения на вещи лица, събрани в други производства, а не по конкретното дело по установения в гражданскопроцесуалния кодекс ред /решение № 636 от 24.03.1977 год. по гр. д. №3017/76 год., I г. о./. Това тълкуване е възприето и доразвито в практиката на Върховния касационен съд. В решение № 133 от 04.04.2012 год. по гр. д. № 1243/2011 год., състав на II г. о., приема, че разпоредбата на чл. 157 ГПК /отм./ изключва процесуална възможност заключение, дадено пред друг орган на съдебна власт - орган на досъдебно наказателно производство или прокуратура, да се цени в общия исков процес като експертно заключение, без вещото лице да е определено от съда, без да е спазена процедурата по чл. 160 ГПК (отм.) и заключението да е прието от решаващия делото граждански съд. Уредената в процесуалния закон процедура гарантира освен непосредственото възприемане от страните на депозираното заключение на вещото лице, така и правото им на защита и дадената им в тази насока възможност както да задават въпроси на вещото лице, така и да оспорят същото по предвидения ред. Аналогично разрешение се дава и при сега действащия граждански процесуален кодекс - в решение № 66 от 12.03.2015 год. по гр. д. № 5839/2014 год., състав на IV г. о. на ВКС се позовава на чл. 235, ал. 2 ГПК, като приема, че цитираната разпоредба задължава съда да формира убеждението си по правнорелевантните факти въз основа на относимите и допустими доказателства, които са събрани по предвидения от ГПК ред. Посочено е като несъмнено, че това са тези доказателства, които са събрани „пред и от оня съд, който ще решава делото“. В този смисъл е и решение № 50048 от 31.08.2023г. по гр. д. № 2897/2022 год. на II-ро г.о. на ВКС.

Предвид на изложеното по-горе въззивният съд е приел, че не може да основе своите изводи относно причинените на ищеца при процесното ПТП телесни увреждания на съдебно-медицинската експертиза, изготвена по ДП № 574/2020г. на РУ на МВР-Враца, поради което във въззивното производство е назначил съдебно-медицинска експертиза, която да даде отговор на въпросите, посочени от ищеца в исковата молба като към тях се добави и въпроса дали на ищеца е причинено мозъчно сътресение от процесното ПТП.

От заключението на вещото лице по назначената във въззивното производство и извършена съдебно-медицинска експертиза по писмени данни, изготвено след изследване на материалите по делото и клиничен преглед на ищеца, се установи, че в резултат на процесното ПТП ищецът е получил следните травматични увреждания: контузия на гръдния кош и корема /кръвонасядания на гръдния кош в ляво в долна трета и поясно/, които увреждания са му причинили болка и страдание. Според заключението

сегашното здравословно състояние на ищеца може да бъде определено като добро и така описаните увреждания обичайно оздравяват напълно и прогнозата е изключително благоприятна. В досъдебното производство и приложените съдебни производства няма медицински данни за наличие на остатъчни проявления от получените увреждания; такива не са установени от вещото лице и при извършения на ищеца клиничен преглед. От заключението се установява също, че оздравителния период за така описаните увреждания е от 2 максимум 3 седмици. Няма описани травматични увреждания в областта на главата, както и няма данни, че И. е претърпял мозъчно сътресение.

Заключението на вещото лице по изготвената съдебно-медицинска експертиза по писмени данни не е оспорено от страните и въззивният съд го приема като обективно, компетентно и пълно, изясняващо относими към предмета на делото факти и обстоятелства.

За установяване на преживените от пострадалия болки, страдания и неудобства в резултат на извършеното ПТП, пред районния съд е разпитан като свидетел Ц. И. - брат на ищеца.

Свидетелят твърди в показанията си, че е разбрал за претърпяната от брат му катастрофа в деня на произшествието, след като ищецът И. И. му се обадил по телефона. Когато свидетелят отишъл на мястото на ПТП, заварил ищеца извън колата, опитвайки се да помогне на друг пострадал от катастрофата. Ищецът се оплакал на свидетеля от силно главоболие и тежест в гърдите; за главоболието обяснил, че може да се дължи на удара на главата му с въздушните възглавници в автомобила, в който се е возил, тъй като същите били активирани при катастрофата, а за болките и тежестта в гърдите му обяснил, че може да се дължат от врязването на колана, тъй като по време на катастрофата е бил с колан. Обяснил също, че по думите на друг участник в инцидента, е бил изпаднал в безсъзнание за около 1-2 минути, а после е почнал да помага на другите пострадали. Свидетелят установи също, че след това на мястото на инцидента дошла линейка и взела брат му и един от другите пострадали. В болницата ищецът се оплаквал от силни болки в гърдите и затруднено дишане. След четири дни в болницата ищецът бил изписан и се прибрал вкъщи, като бил стресиран и по препоръка на лекарите не трябвало да извършва умствена дейност, да работи на компютър, да чете и да гледа телевизия, а да се разхожда на въздух. Според свидетеля болките в главата на пострадалия продължили два месеца и повече, а болките в гръдния кош - около месец. Преди катастрофата ищецът бил лъчезарен, спокоен по характер и усмихнат, а след катастрофата се позатворил: не искал да общува и да излиза, не водел същия начин на живот, не ходел като преди на културни мероприятия, имал безсъние, трудно заспивал, имал неспокоен сън в продължение на 2-3 месеца, а остатъчни симптоми има и към момента. Преди катастрофата братът на свидетеля не се страхувал да шофира и да се вози в чужда кола, а непосредствено след нея и в първите месеци отказвал да шофира, докато сега го прави, но не се качва в чужда кола. Около 20 дни след катастрофата ищецът се върнал на работа, защото го търсели работодателите

му, но му било доста по-трудно да върши служебните си задължения за поне два месеца. Към момента, макар и много по-рядко, според свидетеля, ищецът изпитва главоболие, има безсъние, страхува се да шофира и да се вози при друг човек.

Съдът кредитира показанията на свидетеля като обективни, непротиворечиви и преки, при което следва да бъдат ценени при постановяването на решението при съобразяване на разпоредбата на чл. 172 от ГПК.

При така очертаната фактическа обстановка по спорния въпрос относно размера на дължимото обезщетение се налагат следните правни изводи:

При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди съдът се ръководи от принципите на справедливостта и от своето вътрешно убеждение. Неимуществените вреди, макар да имат стойностен еквивалент, са в сферата на субективните преживявания на пострадалия, затова за тяхното определяне имат значение различни обстоятелства.

Съобразно разпоредбата на чл. 52 ЗЗД и за да се реализира справедливо възмездяване на претърпени от деликт болки и страдания, е необходимо да се отчете действителният размер на моралните вреди, като се съобразят всички конкретни обстоятелства около самото произшествие, броя, произхода, вида, характера и тежестта на уврежданията, интензитетът, степента, продължителността на болките и страданията, дали същите продължават или са приключили, възрастта на пострадалия, както и икономическата конюнктура в страната и общественото възприемане на критерия за "справедливост" на съответния етап от развитие на обществото в държавата във връзка с нормативно определените лимити по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите. Следва да се посочи, че на обезщетяване подлежат не само съзнаваните болки, страдания и неудобства, причинени от увреждането и явяващи се пряка и непосредствена последица от него, но и самото понасяне на увреденото състояние. В този смисъл са и дадените разяснения в ППВС № 4/1968 г., съгласно които понятието "справедливост" не е абстрактно понятие и е свързано "с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства" каквито са "характера на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, допълнителното влошаване състоянието на здравето, причинените морални страдания, осакатявания, загрозявания и др."

В процесния случай ищецът И. Б. И. е получил контузия на гръдния кош

и корема /кръвонасядания на гръдния кош в ляво в долна трета и поясно/, които увреждания са му причинили болка и страдание. За посочените увреждания на пострадалия е проведено медикаментозно лечение. Същият е лекуван в болница четири дни и е бил в отпуск поради временна неработоспособност общо 20 календарни дни, включително дните прекарани в болницата. Общият оздравителен период е от порядъка на 2 - 3 седмици. През възстановителния период пострадалият е търпял болки и страдания с интензитет, характерен за този вид увреждания. Нито от събраните показания, нито от приетата експертиза се установява ищецът да е търпял вреди, надхвърлящи значително по обем или времетраене обичайните последици от този вид увреждания. През този период ищецът е нарушил за кратко обичайният си начин на живот, търпял е неудобства, които са обичайни за подобен род ситуации. При определяне на обезщетението следва да се съобрази също, че ищецът е получил обичайното емоционално състояние на пострадали при пътни инциденти, че стресът, който е изпитал, не е бил по-голям от обичайния при такива събития, както и че в момента няма клинични данни за психично заболяване и ищецът е възстановен в обичайното си физиологично функциониране. Оздравителният период за ищеца е приключил успешно, като няма данни за остатъчни последици от получените увреждания и такива да се очакват и за в бъдеще, както и за необходимост от бъдещо лечение. Прогнозата е изключително благоприятна. От приложената медицинска документация и от заключението на съдебно-медицинската експертиза по категоричен начин се установи, че ищецът не е получил травматични увреждания в областта на главата и не е претърпял мозъчно сътресение.

Като взе предвид тези доказани от ищеца И. Б. И. вреди, краткотрайния престой в болница, както и факта, че е бил в активна трудоспособна възраст - 41 години към момента на настъпване на ПТП, продължителността на възстановителния процес (2-3 седмици), обстоятелството, че не се установяват усложнения и ексцеси в здравословното му състояние, както и претърпените от него неудобства и затруднения в битовото обслужване през оздравителния период; не на последно място преживения стрес от травмиращото събитие, при съобразяване и на икономическите условия в страната към момента на настъпване на вредите, а като ориентир съответните нива на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетението момент, индиция за икономическите условия, съдът намира, че справедливото в случая обезщетение по смисъла на чл. 52 ЗЗД с оглед конкретните обстоятелства следва да бъде определено в размер 3 000 лева. Този размер на обезщетението би репарирал в пълна степен причинените на ищеца неимуществени вреди вследствие на деликта, без да води до

неоснователно обогатяване за сметка на застрахователя. Определеното обезщетение е съответно на жизнения стандарт на страната към правнорелевантния момент.

При определяне този размер на обезщетението съдът взе предвид също и обстоятелството, че оздравителният период за ищеца е приключил успешно, че няма необходимост от бъдещо лечение и че прогнозата е изключително благоприятна.

При горните мотиви съдът приема, че предявеният иск за неимуществени вреди е частично основателен и следва да се уважи, като се осъди ответното дружество да заплати на ищеца И. Б. И. обезщетение за неимуществени вреди 2 300 лева, определено след приспадане на сумата от 700 лева, която вече е заплатена на ищеца за тези вреди. За горницата над уважения размер до предявения размер на обезщетение за неимуществени вреди от 15 000 лв., искът не е доказан и следва да се отхвърли като неоснователен.

Предвид несъвпадането на крайните изводи на въззивния съд с тези на районния в обжалваното решение, последното следва да бъде отменено в частта, в която искът с правно основание чл. 432, ал.1 КЗ вр. чл. 380 КЗ, във вр. с чл. 45 и чл. 52 ЗЗД е уважен за разликата над сумата 2 300 лева до сумата 12 000, 00 лв. и вместо него в тази част да бъде отхвърлен иска за неимуществени вреди над присъдения размер от 2 300 лева до присъдения с първоинстанционното решение размер от 12 000, 00 лв., като неоснователен.

С въззивната жалба се обжалва първоинстанционното решение и в частта, в която съдът е присъдил законна лихва върху присъденото обезщетение за периода от датата на уведомяване на застрахователя – 02.12.2021г., до изтичане на тримесечния срок по чл.496 КЗ, което е на 02.03.2022г. с искане за отхвърляне на тази претенция за посочения период.

По отношение договорите за застраховка на гражданската отговорност в КЗ са предвидени специални правила, съобразно които застрахователят се задължава: на осн. чл. 429, ал. 1, т. 1 КЗ - да покрие в границите на определената в застрахователния договор застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от последния на трети лица имуществени и неимуществени вреди, които са пряк и непосредствен резултат от застрахователното събитие, а на осн. чл. 429, ал. 1, т. 2 КЗ – да покрие отговорността на застрахования за неизпълнение на негово договорно задължение. И в двата случая изрично чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ предвижда, че в

застрахователното обезщетение се включват и лихви за забава, когато застрахованият отговаря за тяхното плащане пред увреденото лице при условията на чл. 429, ал. 3 КЗ. Следователно от една страна отговорността на застрахователя спрямо увреденото лице е функционално обусловена от отговорността на застрахования, включително и по отношение на лихвите за забава, които последният дължи на увредения. От друга страна в чл. 429, ал. 3, изр. 2 КЗ изрично лимитира включените в застрахователното обезщетение, а оттам и в застрахователната сума, лихви за забава като ги ограничава до тези, които текат от момента на по-ранната от следните дати: датата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от застрахования на осн. чл. 430, ал. 1, т. 2 КЗ или от датата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от увреденото лице или от датата на предявяване на претенцията на увредения пред застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение, но не и от датата на настъпване на застрахователното събитие. По отношение на задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите в чл. 493, ал. 1, т. 5 КЗ е предвидено, че застрахователят покрива отговорността на застрахования за лихвите по чл. 429, ал. 2, т. 2 КЗ, т. е. при ограниченията на чл. 429, ал. 3 КЗ - само в рамките на застрахователната сума и за периода с начало от уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие, респ. предявяване на претенция от увреденото лице. В чл. 494, т. 10 КЗ изрично се изключват от застрахователното покритие всички разноски и лихви извън тези по чл. 429, ал. 2 и ал. 5 КЗ при спазване на условията по чл. 429, ал. 3 КЗ, т. е. не се покриват лихви за периода от датата на деликта до датата на уведомяване на застрахователя.

След предявяване на претенцията по чл. 498 КЗ за застрахователя е налице нормативно предвиден срок за произнасяне по чл. 496 КЗ, като произнасянето и неизплащането в срок на застрахователно обезщетение е свързано с: 1/ изпадане на застрахователя в забава – чл. 497, ал. 1, т. 1 и т. 2 КЗ, в който случай той дължи лихва за собствената си забава, и 2/ с възможност увреденото лице да предяви пряк иск срещу застрахователя в съда на осн. чл. 498, ал. 3 вр. чл. 432, ал. 1 КЗ (в горния смисъл е и решение № 128/04.02.2020 г. по т. д. № 2466/2018 г. на ВКС, I т. о.)

В настоящия случай между страните не е спорно и се установява, че ищецът И. Б. И. е направил пред застрахователя извънсъдебна претенция за изплащане на застрахователно обезщетение, заведена с вх. № ОК-

772587/02.12.2021г. по описа на застрахователя, по която е образувана преписка по щета № 2110035679/20.06.2020г., по която от страна на застрахователя е заплатено на ищеца обезщетение за неимуществени вреди в размер 700,00 лева.

Съобразно посоченото по-горе и като се вземе предвид, че според приетите по делото писмени доказателства (молба от 02.12.2021г.) пострадалият И. Б. И. е заявил пред застрахователя застрахователна претенция за заплащане на неимуществени вреди в размер на 30 000 лева на 02.12.2021г., както и че застрахователят не е определил и изплатил в цялост претендираното застрахователно обезщетение в сроковете по чл. 496 КЗ, то застрахователят следва да покрие спрямо увреденото лице отговорността на делинквента за дължимата лихва за забава върху обезщетението за неимуществени вреди от датата на предявяване на претенцията от увреденото лице - 02.12.2021г., а след изтичане на срока по чл. 496, ал. 1 КЗ застрахователят дължи законна лихва върху присъденото обезщетение за собствената си забава.

Следователно претенцията за законна лихва върху обезщетението за неимуществени вреди, считано от 02.12.2021г. до окончателното изплащане на сумата, е основателна и следва да бъде уважена.

Като е достигнал до същият извод и е уважил претенцията на пострадалия ищец за законна лихва върху присъденото обезщетение, считано от 02.12.2021г., районният съд е постановил правилен и законосъобразен съдебен акт, който следва да бъде потвърден в тази част като правилен и законосъобразен.

Предвид горното, Врачанският окръжен съд намира въззивната жалба за частично основателна.

По разноските:

С оглед изхода на делото присъдените в първата инстанция разноски следва да бъдат ревизирани, както и да се присъдят такива за въззивното производство.

С оглед изхода на делото решението на Районен съд - гр. Враца следва да бъде отменено и в частта, в която ответното дружество е осъдено да заплати на адв. В. М. Г. адвокатско възнаграждение за процесуално представителство на ищеца по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА, съобразно уважената част от иска, за разликата над сумата 530, 00 лева до присъдените 1 480,00 лева.

Съобразно отхвърлената част от предявеният иск, основание чл. 78, ал.

3 ГПК, следва да бъде осъден ищеца да заплати на ответното дружество допълнително сумата 776,00 лева деловодни разноски за адвокатски хонорар за първоинстанционното производство.

Както бе посочено в определение № 510/11.10.2023г. по настоящото дело, районният съд незаконосъобразно е освободил ищеца от внасяне на държавна такса и разноски по производството, на основание чл.83, ал.1, т.4 ГПК, поради което и на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК с обжалваното решение е осъдил ответното дружество да заплати в полза на бюджета на съдебната власт, по сметка на Врачански районен съд, държавна такса в размер 480,00 лева. Поради изложеното, дължимата от ответното дружество държавна такса, съразмерно на уважената част от иска е 92,00 лева и решението на Районен съд - гр. Враца следва да бъде отменено и в частта, в която ответното дружество е осъдено да заплати по сметка на Врачански районен съд, държавна такса за разликата над сумата 92,00 лева до присъдените 480,00 лева.

Въззиваемият е направил искане по чл. 78, ал. 5 от ГПК за намаляване на претендираното от въззивното дружество възнаграждение за адвокат поради прекомерност. В случая съдът намира, че заплатеното от въззивното дружество адвокатско възнаграждение от 1560,00 лева с ДДС по договор за правна защита и съдействие от 02.08.2023г. (л.30) надвишава с 36, 00 лева размера, установен в чл. 7, ал. 2, т. 2 вр. §2а от ДР на Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения /1524, 00 лв. с ДДС/ и не се явява прекомерно с оглед характера и сложността на делото. Предвид изложеното, съдът намира, че възражението на въззиваемия за прекомерност е неоснователно и дължимите на въззивното дружество разноски за адвокатско възнаграждение следва да се определят в размер на уговореното и заплатено адвокатско възнаграждение от 1560, 00 лева с включено ДДС.

Предвид изложеното, въззиваемият следва да бъде осъден да заплати на въззивното дружество сумата 194,00 лева разноски за държавна такса по жалбата и сумата 1560, 00 лева с включено ДДС адвокатско възнаграждение за производството пред въззивната инстанция.

Предвид гореизложеното, Врачанският окръжен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 157 от 20.03.2023г. по гр.д. № 1994/2022г. на Районен съд - Враца, в ЧАСТТА, в която ЗД „Бул Инс” АД, ЕИК *** е осъдено да заплати на И. Б. И. с ЕГН ***** над сумата 2 300,00 лева до присъдената сума 12 000, 00 лв., или за разликата 9700,00 лева - остатъчна

главница, ведно със законната лихва върху тази част от 02.12.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, представляваща обезщетение за неимуществени вреди - болки и страдания, вследствие на пътно-транспортно произшествие (ПТП), настъпило на 20.06.2020 г. в гр. Враца, на ***, като вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявеният от И. Б. И. с ЕГН ***** и адрес ***, срещу ЗД „Бул Инс“ АД, ЕИК *** със седалище и адрес на управление ***, иск с правно основание чл. 432, ал.1 КЗ вр. чл. 380 КЗ, във вр. с чл. 45 и чл. 52 ЗЗД, над сумата 2 300,00 лева до присъдената сума 12 000, 00 лв., или за разликата 9700,00 лева - остатъчна главница, ведно със законната лихва върху тази част от 02.12.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, представляваща обезщетение за неимуществени вреди - болки и страдания, вследствие на пътно-транспортно произшествие (ПТП), настъпило на 20.06.2020 г. в гр. Враца, на ***, като неоснователен.

ОТМЕНЯ решение № 157 от 20.03.2023г. по гр.д. № 1994/2022г. на Районен съд - Враца, в ЧАСТТА, в която ЗД „Бул Инс“ АД, ЕИК *** е осъдено да заплати на адв. В. М. Г. с ЕГН ***** и с адрес на упражняване на дейността ***, адвокатско възнаграждение за процесуално представителство на И. Б. И. по реда на чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА, съобразно уважената част от иска, над сумата 530, 00 лева до присъдените 1 480,00 лева, или за разликата от 950,00 лева, както и в ЧАСТТА, в която на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК ЗД „Бул Инс“ АД с ЕИК ***, гр. София, е осъдено да заплати в полза на съдебната власт, по сметка на Врачански районен съд, държавна такса за разликата над сумата 92,00 лева до присъдените 480,00 лева, или за разликата от 388,00 лева,

ПОТВЪРЖДАВА решение № 157 от 20.03.2023г. по гр.д. № 1994/2022г. на Районен съд - Враца, в ЧАСТТА, в която е присъдена законна лихва върху уважената част от главницата, считано от 02.12.2021 г. до окончателното ѝ изплащане.

В ОСТАНАЛАТА му необжалвана част съдебно решение е влязло в сила.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК И. Б. И. с ЕГН ***** и адрес ***, ДА ЗАПЛАТИ на ЗД „Бул Инс“ АД с ЕИК ***, седалище и адрес на управление ***, допълнително сумата 776,00 лева деловодни разноси за адвокатски хонорар за първоинстанционното производство, съразмерно с отхвърлената част от предявения иск, както и сумата 194,00 лева разноси за държавна такса по жалбата и сумата 1560, 00 лева с включено ДДС адвокатско възнаграждение за производството пред въззивната инстанция.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд в едномесечен срок от връчване на препис от него на страните, при условията на чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____